

Martin Heinesen, leiðari á Jarðfrøðissavninum eftir Alaskavitjanina:

Fyrirumirirnir nógv fleiri enn vansarnir

– Tá ein sær hvussu positivt upprunafólkið í Alaska metir oljувinnuna, eiga vit føroyingar eisini at taka hetta til eftirtektar

ORÐ OG MYNDIR:
JAN MULLER
ANCHORAGE, ALASKA

Millum føroyingarnar, sum vitjadu í Alaska nú um dagarnar, var eisini Martin Heinesen, leiðari á Jarðfrøðissavninum og fyrrverandi leiðari á Oljufyrirsitingini.

Nú talan var um ein amerikanskan oljubólk burturav, sum stóð fyrri ferðini, heldur Martin Heinesen at tað var naturligt at velja eitt land, sum er Føroyum meimlíkt, nevniliga Alaska.

– Hetta hevur verið ein sera áhugaverdur tútur, og eg haldi eisini at vertirnir

litid samfelag, sum hevur verið ógvuliga litid avirkad av samfelagsutviklinginum annars til tað bradliga gerst næsti granni hjá einum av heimans størstu oljufelum, nevniliga Prudhoe Bay.

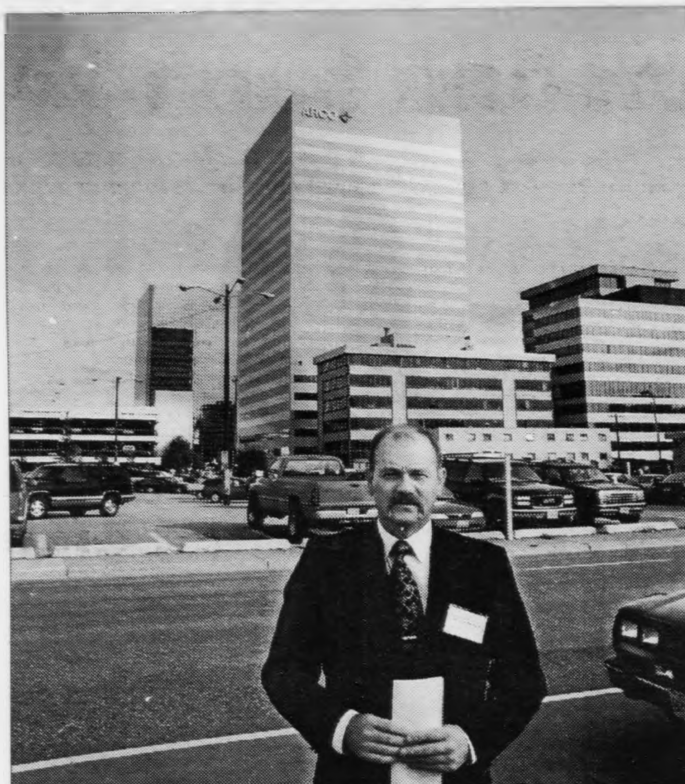
Martin Heinesen vísir á, at Føroyar ikki sjálvandi ikki kunnu samanberast við slíkt eskimoarasamfelag, sum bradliga stendur andlit til andlits við nútímans tøkni og hentleikar, men hann heldur kortini at her er nakað vit kunnu læra av.

– Vit sødu og hoyrdu hesi upprunafólkin siga frá fyrinumum og vansum við øllum tí nýggja og tað stóð para greitt at fyrirumirir

ikkilata okkum misbrúka av nokrum.

– Men eg haldi at nettupp hetta, at hesi oljufeløgini Texaco, Arco, Conoco og Murphy Oil hava latið okkum sleppa inn í stovuna hjá teimum innfóddu í Alaska hevur givið okkum møguleika at siggja við egnum eygum hvat oljan hevur havt at siga uppá gott og illt. Vit hava høvi at hoyra teirra versjonir av hesum og tað haldi eg er gott.

Martin Heinesen heldur ikki at vit eiga at verða so varin og hangin, at vit seta fót fyrri eini oljувinnu longu aðrenn hon so frægt sum hevur fingið fótin fyrri seg.

Johan McDonald, sum vegna Texaco-samtakið, smskipaði ferðina, her utan fyrri høvudskrivstovubygningin hjá Arco í Anchorage

Rett gongd higartil

Hvat hevur so leiðarin á Oljufyrirsitingini, Herálvur Joensen, fingið burturúr ferðini til Alaska. Sosialurin setti honum spurningin aðrenn hann fór heim aftur úr Anchorage.

– Vit hava sæð hvussu væl upprunafólkið her hevur dugað at fingið burtur úr oljuni, sjálvt um teirra útgangsstøði var væl vánaligari enn okkara, bæði tá talan er um útbúgving og rættindi, tí vit, hóast alt, hava ræði yvir okkara raevnum.

Herálvur Joensen sigur seg annars hava fingið váttað, at mong víðurskiptið, sum vóru umrødd á fyrilestrum og kjakið í Alaska er nakað, sum vit longu

hava tikið hædd fyrri.

– Tað haldi eg er minst líka týðningarmikið, sum at upplivað nakað nýtt, nevniliga at tú eisini fært staðfest at tað tú hevur gjørt er á einari leið. Alt í alt haldi eg tí vit hava fingið nógv burtur úr.

Herálvur Joensen vísir á, at Arco og Texaco samtakið sum heild, hava havt eina sera hepana hond við at velja út ein breiðan skara av løyvingum, soleiðis at tað ikki bara eru fólk, sum arbeida við oljumulum í dag, sum eru við, men eisini fólk umboðandi ynsir aðrar tættir í samfelagnum.

Herálvur Joensen leggur dent á, at vit ikki eiga at yvirmeta oljuútviklingin, tí

vit eru enn ikki farin inn í ein útvikling, sum líkist nokrum av tí, sum føroyingar sødu í Alaska, nevniliga eitt av heimans størstu feltum í framleiðslu.

– Vit fara inn í eina stigvísu menning, har leitingin kemur fyrst og har tað verður ógvuliga avmarkað hvørji árin hon kemur at hava á føroyska samfelagið.

Herálvur Joensen vísir at enda á, at ferðin til Alaska er ein sunnur partur av tí menning, sum stendur fyrri framman. Við hesum sipar hann eisini til tær vitjanir, sum eitt nú vinnuevndin hjá løytinginum, lögmaður og oljumuláráðharrin hava gjørt í Noregi

Føroyska ferðalagið saman við vertunum við byrjanina av Trans Alaskan Pipeline í Prudhoe Bay

hava verið sera hepnir við valinum av fólk, sum hava verið við í ferðalagnum. Hesin bólkur umboðar sera relevantar partar av samfelagnum. Oftani er tað so, nú vit sum arbeida í oljувinnuni, fáa vitjan av fólk, sum eru jarðfrøingar og líknandi, meðan tað her hevur verið talan um fólk umboðandi fleiri aðrar tættir í samfelagnum eisini.

Martin Heinesen heldur tí, at tað hevur stóran týdning at vit sleppa at siggja og tósad við fólk, sum verða ávirka av oljuútviklinginum, so ella so. Við hesum sipar hann til vitjanina í byggingini Barrow í norðasta partinum av Norðurameríka.

– Hetta hevur verið eitt serligt upplivisli. Her er eitt

er nógv fleiri enn vansarnir.

Martin Heinesen sigur, at tað er umráðandi at vit føroyingar geva gætur teir vansar, sum eitt litid samfelag fær, tá ein oljувinna tekur seg upp. Men samstundis kennir hann tað so, at tá eskimoarasamfelagið í Norðuramerika, umframt fólkid í Alaska sum heild, metir fyrirumirnar av oljuni verða nógv størri enn vansarnar, so er hetta nakað, sum kann medvirka til at eisini løyvingar fara at siggja eina oljувinnu sum nakað positivt.

Uppá fyrispurning um tað ikki kann verða ein vandi at taka av innbjóðing frá ávisum oljufelögum, sigur Martin Heinesen, at her mugu vit føroyingar brúka okkara sunna vit og skil og

Hann vísir á, at vit samtíðis, sum forkanningar eru gjørdar, hava sett spurningar og hava roynt at svara teimum.

– Nú fara vit so vónandi undir eina leitning, sum neyvnan fer at hava ógílga stóra ávirkan á samfelagið. Um somu tíð hava fólk so møguleikan at kunna seg við ymisk víðurskiptið og er henda Alaskiferðin nettupp eitt dømi um hetta.

Hann vísir á, at tað í dag eru nógv fleiri fólk, sum vita nógv um hesa vinnu, enn tað vóru fyrri bert fyra árum síðani og aðrenn vit fara undir nakra framleiðslu, vera tað upp aftur fleiri fólk, sum fara at vita nakað um hetta. Tað vil siga, at her er talan um eina stigvísu prosess.

Martin Heinesen, leiðari á Jarðfrøðissavninum, her saman við Steve Daines frá Conoco. Aftanfyrri teir oljувunnurnar í Prudhoe Bay